

onzen tijd, en Brunner zegt, dat de laatste diepten in dien mensch ons voor altijd verborgen blijven. Maar dit schijnt hem dan wel zeker, dat wij menschen in de zonde evenzoo verbonden blijven, als wij het in de schepping zijn.

Wat een leugen is.

Want de band, die de schepping legde, wordt ons geopenbaard in het verbond der schepping. Die band is van God en is goed. Maar de band der zonde is vrucht van het werk, van den afval des menschen, van zijn kwaad en in het kwaad. En wij mogen dus die beide verbondenheden, een door God gewild, en een ander door ons zelf gewrocht, niet gelijk stellen.

Er is, zegt Brunner, zonde in het goede zoowel als in het kwade, wat ook een leugen is, want in Gods werken zit geen kwaad, het zit wel in ons hart. Dat leert de Schrift.

En zoo komt dan deze geleerde tot die tegenspraak in den mensch.

De zondeval is volgens hem geen „Ereignis“, geen gebeurtenis, geen feit, evenzoo weinig als de schepping. Abraham staat niet dicht bij de schepping en den zondeval dan wij en wij kunnen niet al maar terug gaan in de historie, tot wij dan op die feiten stooten.

De Adam der Schrift was er dus niet. Mozes en Darwin zijn niet met elkander in strijd, en er is geen tegenstelling tusschen Christelijk geloof en evolutie. De oud-kerkelijke leer daaromtrent was een misverstand.

Ten slotte komt alles er op neer, dat de oorzaak van het kwaad niet de mensch, maar God is. De schepping zelve was zonde, en dit wijst waarlijk niet op de leer van Calvin, die men dan zegt te volgen, zóó zelfs, dat de een den ander verwijt, zulks niet genoeg te doen. Wonderlijk misverstand.

Hier staan wij, zooals meer dan eens is aangetoond, voor een terugval in een heel oude ketterij, de ketterij der gnostieken en hun aanhang in de eerste tijden van de Christelijke kerk, na den Pinksterdag.

En deze val in die oude ketterij, thans natuurlijk in minder verfoeilijken vorm gehuld, hoewel zeker niet minder verfoeilijk, die zich weer een plaats in de kerk wil veroveren, staat natuurlijk niet op zich zelf. Daar is een nauw verband met den revolutionairen, vergiftigen tijdgeest onzer dagen.

En het is noodig, dat wij dien tijdgeest, die woelt in de literatuur, werkt in de wijsbegeerte, werkt in de sociale en politieke acties van dezen dag, zoo goed mogelijk leeren onderkennen.

Daarom kom ik nog eens terug op een onzer letterkundigen, die voor den oorlog bij zijn leven reeds grooten invloed oefende op die jeugd, die begaanft meent te zijn of geniaal te kunnen worden en wiens werken thans zeker in betekenis te dien aanzien winnen: Du Perron.

Een extreem individualist, als Multatuli was, en Nietzsche, en Kierkegaard. Individualisten, zooals er thans zooveel zijn onder den invloed van het existentialisme. De nieuwe liberale leer.

Frans Coenen heeft in 1910 hun beeld geteekend.

Hij zegt: hier is de mensch, die tot in de kern van zijn wezen van God en mensch verlaten is, die zich voelt staan in een enorme leegte. Dit is het, wat hij voelde in bitterheid, dat het leeg was van God, dat het verging in starre zelfonbewustheid en majesteit, onbewogen.

Geen stem komt uit dit onmetelijk zwijgen tot hem, die alleen was met zijn begrippen. Met dit kon hij niet één zijn. Het ging voorbij aan hem zooals aan alle menschen, sedert lang vervreemd.

En zij blijven in benuwdheid tasten uit de leegte naar omhoog, als rupsen tegen de wand van een doos.

Kant werd nog tot eerbied en „eenig geloof“ gewekt, als hij den sterrenhemel aanschouwde. Zoo is het naar Coenen meent niet met den individualist, dien hij teekent. Wat zich met kalme zekerheid imponeerde, was niet meer dan een zich eeuwig herhalende, eeuwig moede schijn van groote leegte, van 't niet, dat tijd heet. En de mensch weet, dat voor hem geen gemeenschap kan zijn met dit grootsche, kalme van zee en lucht en land, dit wenschlooze, van zich zelf geheel en al genoeg.

Het leven is slechts een schijn van beweging, een nuttelooze beweging, langzaam in lage bezigheid, een leegte tusschen twee einden — hier is Nietzsche, die van den mensch zegt: „zwischen zwei Nichtse eingeklemmt, ein Fragezeichen“ — waarvoor de mensch steeds op de vlucht is, tot hij beseft, dat zijn verwachting niet vervuld wordt. De zelfgekozen dood of de resignatie — de berusting — is het eind der sterken.

En Frans Coenen weet geen andere uitkomst dan de vlucht in de kunst.

Welnu, daar hebben wij nu den modernen mensch in al zijn hulpeloosheid. Maar deze hulpeloze denkt niet aan berusting, maar komt tot geweldige verbittering. Hij begint het leven rondom zich heen te haten, hij ziet er in hoogmoedigen trots op neer. Dat is niets voor hem, niets voor zijn waardigheid. En zoo komt hij tot de begeerte der vernietiging.

Nu hooren wij in onze dagen af en toe van pogingen tot postuum eerherstel. Eerherstel voor menschen, die langeren of korteren tijd dood zijn, en niemand meer kunnen hinderen, maar die, naar men meent, in hun eigen dag niet begrepen werden, of slecht behandeld, en die thans eerst worden verstaan.

Soms komt zulk een poging al te vroeg.

Meestal lijkt het op een bouwen van de graven der profeten.

Met eenig vertoon, want daar houdt men van in onzen tijd.

Zoo is eerherstel gevraagd van de Ned. Herv. Synode voor Hendrik de Cock. Er kon zijn nagedachte- nis, geloof ik, niet erger overkomen, dan dat deze synode dat eerherstel had willen brengen. De Cock heeft het heusch niet nodig. Niemand kon hem de eere afnemen, die God hem gaf noch in den eigen dag, noch later.

Nu, de synode heeft gemeend het gevraagde niet te kunnen geven en de reden, die zij daarvoor opgeeft, bewijst opnieuw de vreeselijke dwaling, waarin zij viel. Toen zij van verbetering sprak werd het nog erger. Voorheen werd het ongeloof geduld, nu gelijk gesteld met het geloof. Eerherstel voor den vrijzinnige — Daar kan Hendrik de Cock, God zij lof, niet bij te pas worden gebracht.

Maar zulke actie voor eerherstel is er thans ook in de wereld van het ongeloof. Zelfs voor Judas wordt die in den eenen of anderen vorm gevraagd.

Eerherstel ook voor schrijvers, die met groote bitterheid en krachten haat en heftigen waan tegen het door God nog gehandhaafde leven ingingen. De verwoede eenzamen, van God en menschen verlaten, en in wildheid hun naasten vloekend, en vloekend gansch het menschelijk bestaan.

Welnu — Du Perron gevoelde zich verwant met twee van dit soort geesten: met Stendhal en den markies De Sade.

In dit pogen tot zeker postuum eerherstel stond hij niet alleen.

Men is er van verschillenden kant mee bezig, hier en in het buitenland.

Van beiden wil ik iets vertellen.

Stendhal, of Henry Beyle, zooals zijn werkelijke naam was, werd in 1883 geboren uit aanzienlijke ouders. Hij was als kind reeds echt revolutionair, want toen in 1793 koning Lodewijk XVI op het schavot om hals werd gebracht, en men in zijn omgeving weende, stond hij te dansen van vreugd. Hij haatte zijn vader, hoewel die zorgde, dat hij wat had om zonder veel arbeid te leven, en zoo goed als alles in zijn bereik. Hij was een man van groote gaven, maar hij besteedde die in een helsch genoegen in alles wat boos was.

Hij kende twee beginselen waarnaar hij zijn leven inrichtte, die het leven behoorden te leiden: wellust en geweld. De mensch had recht op geluk en geluk was een leven naar den lust der laagste zinnelijkheid.

En in dit streven naar geluk behoorde de mensch zich niet te laten hinderen. Wie hem daarin weerstond, behoorde hij, als hij een man was, overhoop te steken. Stendhal's held was dan ook een Lafargue, die eerst een meisje verleedde, en daarna, toen hij dacht, dat zij hem bedroog, vermoordde, en zich voor de rechtbank op zulke daad ook beroemde.

Hij gevoelde zich in Italië beter thuis dan in Frankrijk, want daar verstond men die „romantiek“ beter nog dan in zijn vaderland.

Hij zag rondom zich ook allerlei huichelarij, want er was nog wel uiterlijk fatsoen, maar daarachter was veel kwaads verborgen. En Stendhal vond, dat een mensch brutaal weg en publiek alle norm mocht overtreden.

Het leven was, zooals prof. van Niftrik het thans ook zei, nu eenmaal een modderschuit. En Stendhal vond daar zijn vreugd in.

Zijn groote helden waren Cesar Borgia en Napoleon. En hij schold op de Fransche revolutie, omdat zij in haar vernielen ten halve bleef staan.

De menschen van zijn tijd vonden dit toch te erg, en lazen zijn boeken heel weinig. Hij liet zich daardoor niet neerslaan. Mijn tijd, zoo zeide hij, komt wel. Wacht maar een kleine eeuw.

En hij heeft gelijk gehad. Reeds Balzac prees zijn werken.

In het begin dezer eeuw verscheen een werk van Eduard Rod, die hem een plaats wilde geven onder de groote Fransche schrijvers, en voorts een boek van Emile Faguet, die hem schaarde onder de moralisten.

Faguet eindigt zijn werk met te zeggen: voor de menschen, die de waarheid beminnen, houdt de voorzienigheid een belooning in reserve.

En Eduard Rod zegt: zijn roem van morgen, is het geheim van morgen.

Het is een schrikkelijk geheim, dat spreekt ook uit de theologische afdwalingen van dezen tijd.

En dat zal ons nog duidelijker worden als wij die andere figuur wat nader bezien, die ook thans weer eere vindt, n.l. den Markies de Sade, aan wiens vreeselijke droomen van vernietiging het woord sadisme is ontleend. Sade, zoo heeft een Fransch schrijver nu gezegd, is onze naaste. Nu, het sadisme was ons wel dicht nabij. En zou dit nog eere moeten ontvangen?

Daarover bij leven en welzijn in een volgenden brief.

Met hartelijke groeten en heilbode.

Uw toegenegen MARNIX.

Correctie. In vorigen brief stond: is het nu voor de zonden van Calvin noodzakelijk aanstonds het hoofd te buigen enz. Voor zonden moet worden gelezen: zonen.

KORTE BERICHTEN

— SCHORSING DOOR ONBEVOEGDEN. De deputaten voor correspondentie met de hooge overheid vanwege de generale synode der gebonden kerken hebben zich bij den minister van Justitie erover beklagd, dat Tribunalen, onbevoegd in dezen, hebben ingegrepen in de rechten „der kerk“ door predikanten te ontzetten uit hun ambt. Wij deelen dat bezwaar van deze deputaten maar wijzen erop, dat zij zelf zich aan het afgewezen kwaad hebben schuldig gemaakt, door of zelf deel te nemen of door hun approbatie goed te vinden, dat vergaderingen, die volgens het geldend kerkrecht eveneens onbevoegd waren, de rechten der kerken hebben geschonden door schorsing en afzetting, met volstrekten voorbijgang zelfs van de daartoe volgens de K.O. alleen bevoegden. K. S.

— „HOMINES LUDENTES“. Van harte instemmende met het onder bovenstaanden titel geplaatste artikel van D.E.C. in „De Reformatie“ van 14 Juni l.l. meen ik er op te mogen wijzen, dat het door D.E.C. genoemde drietal „H.L.P.“ in hun streven niet alleen staat.

Een mijner kinderen, die een Nat. Chr. Mulo-school bezoekt, kwam in den loop van dezen winter thuis met een op school uitgereikt biljetje waarin financieele steun werd gevraagd, voor de stichting „Helaas“, heb ik dit biljet in de prullemand gedeponeerd, want nu kan ik den naam der stichting niet noemen. Deze stichting heeft ten doel onze Chr. jeugd meer cultuur en kunstgevoel bij te brengen en zou haar programma aanvangen met een sprookjesvoorstelling in „Scala“. Voor wie Den Haag niet kent zij meegedeeld, dat „Scala“ hier het centrum van wereldvermaak is. Onmiddellijk heb ik hierop gereageerd, door aan het hoofd der school m'n bezwaren mede te deelen tegen het uitreiken van dergelijke pamfletten op een Chr. school en schreef daarbij o.m., dat wij als Chr. ouders mede om onze doopbelofte, die toch niet slechts een looze formule is, zoo getrouw mogelijk na te komen, onze kinderen naar een Chr. school stuurden, meenende, dat zij daar zoo veel mogelijk tegen wereldgelijkvormigheid zouden worden behouden. En zie, nu komt daar vanaf de Chr. school een dergelijk pamflet m'n deur binnen.

Direct na m'n schrijven, is, volgens mijn zoon, het hoofd der school doorgestaan met de mededeeling dat, wie op dat pamflet van de Stichting „Helaas“ inging, dit voor eigen rekening doet. Zelf kreeg ik het mij maar matig bevredigend antwoord, dat hij, (het hoofd) deze pamfletten heeft doen verspreiden, omdat dit in overleg met andere hoofden van scholen overal zou gebeuren en ik bovendien niet moest vergeten, dat er ouders zijn, die met het doel der stichting wel instemmen. Mijn standpunt in deze kon hij echter wel begrijpen.

Van verschillende zijden tracht men dus vat te krijgen op de Chr. jeugd, door allerlei middelen die met den eisch van Gods Woord „Ziet toe, dat gij niet wereldgelijkvormig wordt“, (Rom. 12:2a) in flagranten strijd zijn.

Ouders, weest waakzaam.

Den Haag.
(Ingezonden).

M. O.

— IN MEMORIAM. Ter oprissing van dr. J. Ridderbos' en anderer geheugen, en ter beantwoording van een ons gestelde vraag, of de hieronder vet gedrukte woorden HEUSCH waren geschreven, drukken we nog eens dit schoone stuk af: Aan den Raad van de Gereformeerde Kerk op de adreszijde vermeld.

Welterwaarde en Eerwaarde Broeders.

De Generale Synode, vergaderd te Utrecht op 2 Juni 1944, gevoelt zich gedroegen om in dezen bewogen tijd een enkel woord tot U te richten.

Om haar besluiten inzake Prof. Dr. K. Schilder, welke zij als voor Gods aangezicht en na ernstig overleg en biddend genomen heeft, is in de Kerken een beroering ontstaan, die groote schade dreigt te berokkenen aan ons gansche kerkelijk en niet minder aan het persoonlijk geestelijk leven. De eenheid van het huis des Heeren wordt geschaad. De onderlinge liefde gaat onrustbarend kwijnen. Oneenigheid en wantrouwen dringen in de gemeenten binnen en verwijderen broeders en zusters van hetzelfde huis van elkander, en om dat alles wordt de naam des Heeren gesmaad en wordt de kracht gebroken, waarmede onze Kerken in het midden der wereld voor Zijn eer hebben uit te komen.

Inzonderheid wil de Synode U wijzen op het feit, dat velen, die bezwaren hebben tegen genoemde beslissingen, — inplaats van zich alleen in den kerkelijken weg met hun gravamina te wenden tot de volgende Generale Synode, — zich handelingen veroorloven, waarin een onverantwoordelijke miskenning van het gezag der kerkelijke vergaderingen tot uiting komt; deze handelingen bestaan o.m. hierin, dat geschriften worden uitgegeven en verspreid, waarvan een deel in vorm en toon lijnrecht ingaat tegen den eersten eisch der Christelijke liefde en wellevendheid, en die alle tegen de Generale Synode en haar besluiten actie voeren.

Dat dit alles in het midden der Kerken mogelijk is, moet ons allen met schaamte vervullen, en het stemme ons tevens tot diepe verootmoediging, dat met Christus' Kerk om al deze dingen door de wereld gespot wordt.

In dezen weg mogen de Kerken niet voortgaan opdat zij niet den toorn Gods over zich brengen. Daarom wekt de Generale Synode U met allen ernst op om alles in het werk te stellen, dat deze zondige weg verlaten worde, en zij vermaant U in den naam des Heeren tot broederlijke liefde en heilige eenheid, tot sterkere samenbinding en inniger beoefening van de gemeenschap der heiligen. Zij keert zich met alle kracht en waarschuwt U ten zeerste tegen iedere handeling, die den kerkelijken weg verlaat en ingaat tegen de autoriteit der kerkelijke vergaderingen. Zij bindt U op het hart elke actie in deze richting tegen te staan en in gehoorzaamheid aan des Heeren Woord U te onthouden van iedere beweging, die kerkontbindend zou werken en zij roept U met grooten aandrang op tot verootmoediging en gebed.

De deputa-
heid vanwege
bben zich bij
Tribunalen,
rechten „der
in ambt. Wij
ar wijzen er-
waad hebben
men of door
deringen, die
voegd waren,
oor schorsing
zels van de
K. S.

instemmende
e artikel van
een ik er op
emde drietal
ulo-school be-
dis met een op
steun werd
moet ik zeg-
nand gedepo-
tichting niet
e Chr. jeugd
en zou haar
vorstelling in
meegedeeld,
lvermaak is
or aan het
len tegen het
Chr. school
ers mede om
looze formule
inderen naar
naar zoo veel
n worden be-
hoel een der-

on, het hoofd
dat, wie op
it voor eigen
natig bevestig-
afletten heeft
andere hoof-
ik bovendien
met het doel
punt in deze

at te krijgen
met den eisch
dgelijkvormig
zijn.

ht op 2 Juni
rogen tijd een

childer, welke
g overleg en
en beroering
enen aan ons
persoonlijk
des Heeren
onrustbarend
en in de ge-
a zusters van
les wordt de
cht gebroken,
wereld voor

het feit, dat
beslissingen,
ken weg met
Generale Sy-
arin een on-
g der kerke-
handelingen
n uitgegeven
toon lijnrecht
lijke liefde en
de Synode en

mogelijk is,
het stemme
met Christus'
spot wordt.
rtgaan opdat
Daarom wekt
n alles in het
claten worde,
tot broeder-
samenbinding
der heiligen.
t U ten zeer-
ken weg ver-
delijke verga-
actie in deze
heid aan des
beweging, die
met grooten

Wat ons vóór alles te doen staat is ons te vereenigen in een vurige smeking tot den Heere, dat Hij onder ons krachtig werke door Zijn Geest, opdat alle zonden worden afgebroken door gerechtigheid, en de waarheid en de vrede onder ons bewaard blijven. Daarbij verwacht de Synode, dat gij vooral in deze weken, welke voorafgaan aan het afloopen van den schorsingstermijn aan Prof. Schilder gesteld, onzen God zult aanroepen om den grooten nood van ons kerkelijk leven aan Hem op te dragen, om U in diepe verootmoediging voor Hem neer te buigen, en Hem te smeecken, dat Hij de tucht-oefening over Prof. Schilder moge bekronen met zijn Goddelijken zegen.

Hij vereenige ons tenslotte allen in de gemeenschap-pelijke bede: doorgrond ons, o God en ken ons hart; be-proef ons en ken onze gedachten. En zie, of er bij ons een schadelijke weg is en leid ons op den eeuwigen weg (Psalm 139 : 23,24).

Met broedergroeten, namens de Synode:

Het moderamen:

Prof. Dr G. C. BERKOUWER, praeses.

Dr W. L. MILO, assessor.

Dr J. HOEK, scriba.

Dr E. D. KRAAN, scriba.

N.B. Het is de bedoeling der Synode, dat U bovenstaand schrijven van den kansel doet voorlezen op den eerstvolgenden Zondag.

HET MODERAMEN.

Utrecht, 5 Juni 1944.

Tegenwoordig heet — ondanks de publieke gebeden — zelfs die „getuchtigde“: „waarde broeder“. Denkt men dat wij geen memorie hebben? En óók „kerkje spelen“?

De z.g. oecumenische „synode“, VII (Slot).

II. — MATERIELE ASPEKTE VAN HIERDIE VRAAGPUNT.

(Vgl. officiële agenda III, A, B, en C.)

In verband met vraag A: „Gravamen is ingedien teen die beslissing van die sinode van 1905, sub 4. Die sinode het geoordeeld dat die beslissing in ooreenstemming met Skrif en Belydenis is. Was hierdie beslissing reg?“ wens hierdie sinode die volgende historiese feite in herinnering te bring:

(a) Die Chr. Geref. Kerk van Amerika het die konklusies van Utrecht, 1905, geratificeer in sy besluite van 1908.

(b) Nooit is enige Skriftuurlike besware aan die adres van die sinode gerig teen punt 4 nie.

(c) Die Suid-Afrikaanse kerke het nooit die besluite van 1905 offisieel aangeneem nie.

Die sinode sal aan die Geref. Kerke in Nederland meld dat dit nie 'n antwoord op hierdie vraag kan gee nie, omdat die nodige tyd ontbreek om genoegsaam kennis te neem van die gravamen wat by die sinode in Nederland ingedien is en van die rapporte waartoe hierdie gravamen aanleiding gegee het. Verder meen die sinode dat hy hom moet beperk tot die formulering van 'n oordeel met betrekking tot die verklaring van die sinode van 1946, sonder om op die konkrete moeilikhede van die Geref. Kerke in die Nederlande in te gaan, sodat die konklusies van Utrecht soveel moontlik in die agtergrond gelaat moet word, veral waar hulle vervang is deur die verklaring van 1946.

In verband met vraag B: „Selfs as dit nie reg was nie, sou dit 'n skeuring in die kerk regverdig?“ antwoord die sinode:

Die sinode sal die Geref. Kerke in die Nederlande informeer dat, volgens sy oordeel, as iemand oortuig is dat 'n sinode 'n ongeregtigde leerstelling uitspraak doen, hy nie geregtig is om 'n skeuring te bewerk nie, tensy hy alle moontlikhede uitgeput het waarvoor die Kerkorde voorsiening maak om 'n hersiening te verkry en die kerk volhard in die handhawing van sy posisie, in stryd met die oortuiging van die beswaarde aangaande die waarheid.

In verband met vraag III: „Wat is ons waardering van die verklaring van 1946?“ is op voordrag van kommissie II besluit om 'n spesiale kommissie te benoem om die genoemde verklaring te bestudeer. Hierdie kommissie het bestaan uit: dr P. J. S. de Klerk (voors.), dr H. G. Stoker, prof. D. H. Kromminga, dr J. T. Hoogstra, dr L. Flokstra en prof. L. Berkhof, met drs W. Rutgers en S. Volbeda as adviseurs. Hierdie kommissie het gerapporteer:

Die kommissie beveel aan dat die „Verklaring van 1946“ ontvang word vir informasie en dat dit ingesluit word in die bylaes by die Handeling van die sinode.

Hierdie verklaring het vier inleidende opmerkinge, wat die geskiedkundige situasie aandui wat tot die opstelling van die verklaring gelei het. Die kommissie het gevoel dat dit geen mandaat ontvang het om belang te stel in die historiese inkleding waarin die verklaring tot ons gekom het nie. Die tweede deel bestaan uit ses paragrawe. Hiervan bevat alleen die vierde die materiaal wat ons moes ondersoek.

Ons rapport kon elkeen van die vyf sub-paragrawe onder hoof-paragraaf 4 afsonderlik neem. Dit sou egter oortollige werk wees. Laat dit voldoende wees as u kommissie verklaar dat dit uitvoerig op die besonderhede van hierdie paragraaf ingegaan het en bewus van die betekenis van sy aanbeveling, met geduld die arbeid verrig het. Verder het dit, na 'n onafhanklike studie van sy eie, die Nederlandse afvaardiging geraadpleeg en die nodige toelichting ontvang.

U kommissie is eenstemmig dat die „Verklaring van 1946“ in ooreenstemming is met Skrif en Konfessies. Ons beveel aan dat die sinode hierdie oordeel sy eie maak.

Die sinode het hierdie rapport aanvaar.

(N.B. — Een lid van die sinode, dr H. Kuiper, het nie aan die besprekinge en besluite in verband met die Nederlandse moeilikhede deelgeneem nie, aangesien hy volgens sy verklaring oortuig was dat die sinode van die Chr. Geref. Kerk, 1946, nie begeeg het dat sy deputate na die ekumeniese sinode hieraan sou deelneem nie.)

(Noot: U deputate wil ter voorkoming van misverstand daarop wys dat die besluit van die sinode geen uitspraak doen oor die vraag of so 'n verklaring as dié van 1946 nodig en wenslik was nie, ook nie oor die vraag of daar nie 'n beter verklaring gemaak kan word nie. Die sinode het eenvoudig verklaar dat die aan hom voorgelegde stuk in ooreenstemming met Skrif en Belydenis is.)

Die genoemde verklaring van 1946 lui as volg:—

„VERKLARING VAN 1946“.

(Opgestel deur die sinode van die Geref. Kerke in Nederland).

Op grond van die Heilige Schrift en van die Belydenis der Kerk spreek die Synode uit:

(De tekst is aan onze lezers bekend. Red. Ref.).

III. — KERKLIKE MOEILIKHEDE IN DIE NEDERLANDE.

Die sinode het besluit dat die afgevaardigdes van Nederland gevra sal word om hierdie saak eers voor die volle sinode toe te lig, aangesien geen genoegsame toelichting nog ontvang is nie. Daarna sal kommissie II op die hele saak ingaan (art. 24).

Dr Berkouwer het hierop 'n kort oorsig gegee oor die belangrikste gebeurtenisse in die Geref. Kerke van Nederland gedurende die laaste tiental jare. Die generale sinode van 1936 het 'n kommissie benoem om verskillende leerskille te bestudeer. Tot bevrediging van baie is eenparig sekere konklusies bereik in 1942. In dieselfde jaar is egter beswaarskrifte ingedien teen die konklusies van Utrecht, 1905. Die sinode het hierdie beswaarskrifte nie gehandhaaf nie, maar verklaar dat die konklusies in ooreenstemming met Skrif en Belydenis is. Dit het ook verklaar dat die konklusies bindend is vir almal wat betrokke is. Dit het ten slotte gelei tot die afsetting van prof. K. Schilder. Die sinode het tot hierdie finale stap gekom in belang van die goeie orde in die kerk van Jesus Christus. Die sinode van Utrecht, 1946, het 'n nuwe formulering gegee van die konklusies van 1905. Die Chr. Geref. Kerk in Amerika is nie geraadpleeg nie, nie omdat die sinode nie die noodsaaklikheid van sodanige raadpleging gevoel het nie, maar vanweë die groot drang van die situasie.

(Noot: Dat die Chr. Geref. Kerk van Noord-Amerika hier spesiaal genoem word, vind sy oorsaak waarskynlik hierin dat hierdie kerk sy offisiële goedkeuring aan die konklusies van 1905 geheg het.) (Art. 26)

Op voordrag van kommissie II het die sinode hierop besluit:

I. — FORMELE ASPEKTE VAN HIERDIE VRAAGPUNT.

Die sinode verklaar dat hy wel die gesag besit om die saak van die kerklike moeilikhede in die Nederlande op te neem, aangesien —

1. Die sinodekerke wat lede is van die ekumeniese sinode desgevraagd mag help in hul moeilikhede, 'n beginsel wat reeds beliggaam is in die beginsels van die Geref. Kerke van die Nederlande en wat die Chr. Geref. Kerk neergelê het in interkerklike korrespondensie.

2. Geen hersiening (review) van konkrete dissiplinêre gevalle word van ons verlang nie.

3. Die sinode moet 'n vergadering wees waarheen leer-stellige appêlle geadresseer kan word.

D. — SAKE WAT NIE OP DIE OORSPRONKLIKE AGENDA VOORKOM NIE.

1. Br. Richard Postma, voorsitter van die Federasie van Geref. Jongmannevereniginge in Amerika, het die groete van hierdie organisasie oorgebring en die lede uitgenooi na hul massavergadering in die stadsaal van Grand Rapids. Hier was ongeveer drieduisend mense byeen en hy dié geleentheid het prof. Stoker die groete van die Jongeliedeverenigings en Calv. „studente-organisasies in Suid-Afrika oorgebring, terwyl die drie dele van „Koers in die Krisis“ aan die organisasie deur hom namens die F.C.S.V. as geskenk aangebied is.

2. Die sinode het besluit om 'n kabel te stuur aan die sinode van die Geref. Kerke van Nederland, gelyktydig in sitting byeen te Zwolle. Hierop is die volgende as antwoord ontvang: Die Generale Sinode van die Gereformeerde Kerke in Nederland bedank u hartlik vir u groete en seënswense en wens die Internasionale sinode van Geref. Kerke, vergader in Grand Rapids, van harte die seën van God en die lig van die Heilige Gees op sy werk toe. Munnik, praeses, Van der Woude, scriba.

3. Dr J. Hoek het die sinode gevra of iets gedoen kan word vir die kerke in die graafskap Benthem en Oost-Friesland wat deur die outoriteite in die besettingsgebied nie toegelaat word om afgevaardigdes na die Generale Sinode van die Geref. Kerke te stuur nie. Die sinode het hierdie saak na die moderamen verwys vir advies. Die moderamen het 'n brief gerig aan die verteenwoordiger van Grand Rapids in die Kongres (Parlement), agb. Bartel J. Jonkman, en gevra of hy miskien enige hulp in hierdie verband kan bied. Die sinode het sy goedkeuring aan hierdie brief geheg.

E. — AFSLUITING.

Ná die gebruikelike bedankinge het die eerw. voorsitter met 'n indrukwekkende rede afgesluit.

F. — TERUGBLIK DEUR U DEPUTATE.

Die afvaardiging na die eerste Geref. ekumeniese sinode was vir ons kerk 'n groot onderneming. Ons werkkragte is min en die internasionale toestand was nog ver van normaal by ons vertrek. Ons voel egter oortuig dat 'n groot saak aangevoer is. Hierdie nuwe weë wat vir ons

geopen is, sal ongetwyfeld van verreikende betekenis wees vir ons kerke in die toekoms. Die kontak met broeders uit verskillende wêrelddele beteken ontsaglik veel. Met reg kan ons nou verwag dat belangrike sake in die toekoms na ekumeniese sinodes verwys sal word, voordat die nasionale sinodes beslis. Al die magte van die ongelooft is internasionaal georganiseer en in sy stryd sal die kerk van Christus nie tot nasionale grense beperk kan bly nie.

Daar is met moeilike vraagstukke geworstel, en ons kan getuig dat lig ontvang is op menige punt. Ons hoop dat die eerw. sinode instemming met die besluite sal kan betuig. Die eenheid ten opsigte van die groot en belangrike leerstukke was hartversterkend. Mag die Here sy seën gebied op wat in swaakheid, maar onder biddende op-sien tot Hom, verrig is, en mag die volgende ekumeniese sinode D.V. meer omvattende wees sonder verwatering van ons dierbare geloofsbelydenis, maar intendeel met kragtige hervorming as resultaat, terwyl ook die heerlike eenheid van die liggaam van Christus gesmaak word, al is dit dan nie in volkomenheid nie.

U deputate wens u te bedank vir hul vererende opdrag, waarvan hulle langs hierdie weg verantwoording gedoen het.

Met die meeste hoogagting en seënbede op u gewigtige arbeid.

U broeders in Christus,

P. J. S. DE KLERK.

H. G. STOKER.

S. DU TOIT.

GEREFORMEERDE KERKEN
(Onderhoudende Art. 31 K.O.).

Beroepen te:

Doorn-Driebergen: S. de Waard te Maassluis.
Groningen: H. Knoop te Rotterdam-Delfshaven.
IJmuiden: J. Meester te Brouwershaven.

Bedankt voor:

Eindhoven: J. F. Wijnhoud te Middelstum.

— ADRESSEN. — DEN HELDER. Het scribaat van de Geref. Kerk (art. 31) is niet meer: H. Kooops, Mozartstr. 2, maar: N. Bottelier, Tulstraat 73.

— MILDAM. Verhuisd van Katlijk 124 naar Bovenknijpe 128, Jeen Hoekstra, scriba der Geref. Kerk (art. 31) te Mildam.

— ALMANAK F.Q.I. 1947. Zooals U hebt kunnen constateeren uit de bespreking van de „Almanak 1947“ door Prof. Dr K. Schilder in „De Reformatie“ van 31 Mei j.l. is de almanak verschenen. Er zijn nog eenige exemplaren aanwezig. Mochten er onder U nog zijn, die een almanak wenschen te ontvangen, dan gelieve U dat z. s. m. te melden aan den pedel der Theol. Hoogeschool, Broederweg 15 te Kampen. Hij zal gaarne zorgen, dat U direct een exemplaar toegezonden wordt. De prijs is bepaald op f 7.—, wie echter kennis neemt van den inhoud zal dit bedrag er gaarne voor over hebben. Wij willen speciaal de aandacht der H.H. Predikanten ook vestigen op de exegetische studie van Prof. B. Holwerda over Amos 3:3—8. Dus: Wie nog gaarne een almanak wil ontvangen, schrijve spoedig.

De bestelde exemplaren zijn alle toegezonden. Voor een goede afwikkeling der administratie, willen diegenen die nog niet betaald hebben, dit daarom spoedig doen? U zoudt daarmee de Administratie zeer verplichten.

Namens de Administratie, M. K. Drost.

— KERKINSTITUEERING TE BUITENZORG. Ook Buitenzorg is overgegaan tot institueering der Kerk.

Reeds gedurende twee en een halve maand werd elken Zondagmorgen een samenkomst gehouden, waar gezamenlijk een preek werd gelezen. Na ingewonnen advies van de Kerk van Batavia en na enkele adviezen uit Nederland werd Zondag 8 Juni met hulp en onder leiding van de Kerk van Batavia overgegaan tot verkiezing en bevestiging van 2 ouderlingen en 1 diaken. De Kerk telt thans 18 belijdende leden en 10 doopleden. Er worden iederen Zondag twee kerkdiensten gehouden om 10 en 3 uur in één van de zalen van het Klooster.

Het adres van de Kerk van Buitenzorg is: G. A. Arnold, 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.

Alle kerkelijke periodieken worden verzocht, dit bericht over te nemen.

— HULP INZAKE KERKBOW. De Classis Assen onzer kerken bericht: De kerkeraadstafels worden den laatsten tijd overstromd met verzoeken van zusterkerken, die tot kerkbouw willen komen. Ze vragen om een collecte, hetzij langs de huizen of in den eeredienst, of om een flinke gift.

Op den duur blijkt het onmogelijk, om aan al deze verzoeken, al of niet door een meerdere vergadering van een aanbeveling voorzien, te voldoen, hoe gaarne men ook een bouwsteentje zou willen bijdragen.

Om in den chaotischen toestand, die hier dreigt te ontstaan, eenige orde te scheppen en zoo mogelijk tot eenheid in de te volgen gedragslijn te komen, heeft de Classis Assen in haar vergadering van 8 Mei j.l. het volgende besluit genomen, dat ze hierbij gaarne onder Uw aandacht brengt, met het vriendelijk verzoek, het op één Uwer eerstkomende vergaderingen in bespreking te nemen.

De classis Assen besluit:

1. Geen verzoek van eenige kerk, een afzonderlijke collecte voor kerkbouw te houden, in te willigen.

2. Deputaten ad Art. 11 K.O. te machtigen, vóór 1 Mei 1948 vier collecten voor kerkbouw in de kerken der Classis aan die kerken te vragen;

3. hen eveneens te machtigen, voor dit doel van de zusterkerken die daartoe in staat zijn te achten, een collecte te vragen;

4. hen op te dragen de opbrengst van al deze collecten apart te administreeën, en op elke vergadering der Clas-